

Smittskyddsläkaren

Verksamhetsplan Smittskydd – Vårdhygien Sörmland 2023

Innehåll

1.	Organisation och resurser	2
2.	Smittskyddsläkaren som myndighet	3
2.1.	Åligganden enligt lag	3
2.2.	Epidemiberedskap	3
2.3.	Planerade samverkanspartners	3
2.4.	Informationsaktiviteter till allmänheten som planeras	4
2.5.	Riktade råd som planeras	4
2.6.	Förebyggande åtgärder som planeras	4
2.7.	Stödande aktiviteter som planeras	5
2.8.	Uppföljning av anmälningar som planeras	5
2.9.	Bevakning av stöd som planeras enligt SmL	5
2.10.	Uppföljning av vårdgivares åtgärder för att förebygga smittspridning som planeras	6
2.11.	Aktiviteter som planeras för att följa smittskyddsläget	6
2.12.	Myndighetsutövning	6
2.13.	Kvalitetsmarkörer för smittskyddsläkarverksamheten	7
3.	HIV/STI Samordnare	8
3.1.	Rättsliga grunder för /hiv samordnare:	8
3.2.	Samverkan/nätverk/samordning:	8
3.3.	Nyhetsbrev och kampanjer:	9
3.4.	Informationsspridning:	9
3.5.	Fortbildning:	10
3.6.	Omvärldsbevakning:	10
3.7.	Planering, genomförande, uppföljning och utvärdering:	10
4.	Sektionen för vårdhygien	11
4.1.	Bakgrund	11
4.2.	Syfte	11
4.3.	Metod	11
4.4.	Mandat	12
4.5.	Bemanning	12
4.6.	Kompetensutveckling	12
4.7.	Målgrupp	12
4.8.	Mål och aktiviteter	13
4.8.1.	Undervisning	13
4.8.2.	Rådgivning	13
4.8.3.	Epidemiologisk övervakning	15
4.8.4.	Övrigt stöd till verksamheterna	16

Smittskyddsläkaren

1. Organisation och resurser

Smittskyddsläkaren, Stramagruppen, HIV/STI samordning och Vårdhygien.

Smittskyddsmyndigheten

- Smittskyddsläkare 1,0, biträdande smittskyddsläkare 1,0 vakant, 3,0 smittskyddssjuksköterska och smittskyddsassistent 1,0.

HIV/STI samordning

- HIV/STI samordnare, 1,0.

Vårdhygien

- Vårdhygienläkare 1,0. 4,0 hygiensjuksköterska. 1,5 bekostas av de 9 kommunerna. Ytterligare en hygiensjuksköterska anställs 9 januari på heltid.

Budget

Budget för 2023 är genomlyst.

Kompetens

Personalens kompetensutveckling är central för enhetens verksamhet. De enskilda medarbetarna har ansvar att bevaka de tillfällen till utbildningar, inom sina respektive kompetensområden, som ges under året.

Interna veckomöten ingår i kompetensutvecklingen.

APT

Regelbundna APT ska fortsatt genomföras.

Arbetsmiljöarbete

Smittskydd bedriver systematiskt arbetsmiljöarbete.

Miljöarbete

Smittskydd deltar i Region Sörmlands miljöarbete.

Smittskyddsläkaren

2. Smittskyddsläkaren som myndighet

2.1. Åligganden enligt lag

Smittskyddsverksamheten regleras i smittskyddslagen, SmL (SFS 2004:168). I lagen fastslås regionens övergripande ansvar för att behövliga smittskyddsåtgärder vidtas inom landstingsområdet och att det ska finnas en smittskyddsläkare som har det samlade ansvaret för att planera, organisera och leda smittskyddet.

Verksamheten ska präglas av en hög tillgänglighet. Telefonsamtal till Smittskydd besvaras under kontorstid. E-post till den elektroniska myndighets brevlådan besvaras inom 4 arbetsdagar.

2.2. Epidemiberedskap

I smittskyddsläkarens uppgifter enligt 6 kap 1 § SmL ingår att svara för regionens epidemiplanering. Epidemiplanen och pandemiplanen revideras vid behov.

1 kap 10 § SmL (SmL = smittskyddslagen SFS 2004:168)

Myndigheter inom smittskyddet, andra berörda myndigheter, läkare samt annan hälso- och sjukvårdspersonal skall enligt 1 kap 10 § SmL samverka för att förebygga och begränsa utbrott eller spridning av smittsamma sjukdomar.

2.3. Planerade samverkanspartners

- Hälso- och sjukvårdens ledning.
- Hälso- och sjukvårdens verksamheter.
- Verksamheter som arbetar på uppdrag av Region Sörmland.
- Regionens läkemedelscentrum med terapigrupper.
- Länsstyrelsen inklusive katastrofsamordnare.
- Länsveterinär.
- Kommunernas miljö- och hälsoskyddskontor.
- Kommunal vård- och äldreomsorg.
- Skolor och elevhälsa.
- Förskolor.

Smittskyddsläkaren

6 kap 2 § SmL

I smittskyddsläkarens uppgifter ingår enligt 6 kap 2 § SmL att se till:

1 § Att allmänheten har tillgång till den information som behövs för att var och en skall kunna skydda sig mot smittsamma sjukdomar.

2.4. Informationsaktiviteter till allmänheten som planeras

- Arbeta med att upprätta en extern webbsidan.
- Information via media och sociala medier.
- Information via e-post, kampanjer, bioreklam och informationsmaterial.
- Vaccinations kampanjer
- Samverka med kommunikationsenheten

2 § Att ge råd och anvisningar om smittskyddsåtgärder för grupper som är särskilt utsatta för smittrisk.

2.5. Riktade råd som planeras

- Information om hur man minskar risk för smitta.
- Information till riskgrupper om vikten av vaccination mot influensa, pneumokocker TBE och covid-19.
- Information till skolor.
- Förebyggande rekommendationer till allmänheten och olika grupperingar.

3 § Att förebyggande åtgärder vidtas.

2.6. Förebyggande åtgärder som planeras

- Stödja och delta i STRAMA-gruppens verksamhet.
- Information om smittförebyggande åtgärder till personal inom förskolan
- Stödja arbetet med provtagning av riskgrupper för hiv och hepatit samt vaccinering av riskgrupper mot hepatit A och B.
- Stödja arbetet med vaccinering av riskgrupper mot influensa, pneumokocker, covid-19 och TBE.
- Information till vård och äldreomsorg i samråd med Vårdhygien om smittspridning och förebyggande åtgärder.
- Följa att adekvat personalskydd mot smittrisker genomförs i vård och omsorg.
- Stödja arbetsgivare med utbildning om smittförebyggande åtgärder.
- Stödja smittspårningsenheten i dess arbete.

Smittskyddsläkaren

4 § Att stödja behandlande läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal samt andra som är verksamma i arbetet mot smittsamma sjukdomar och när det behövs ge råd om lämpliga åtgärder.

2.7. Stödjande aktiviteter som planeras

- Utbildning till hälso- och sjukvårdspersonal.
- Utbildning för studenter.
- Utarbeta råd om smittspårning.
- Partnerspårningsutbildning.
- Arbetsplatsbesök i länet på förfrågan.
- Stödja arbetet med hälsoundersökning av migranter.
- Arbeta för att stödja sprututbyte och lågtröskelmottagningar.
- Möten med primärvårdsläkare.

5 § Att följa upp anmälningar om inträffade sjukdomsfall och se till att behövliga åtgärder vidtas för att finna smittkällan och personer som kan ha utsatts för smittrisk samt att ändamålsenliga råd och förhållningsregler ges till dem som kan ha smittats.

2.8. Uppföljning av anmälningar som planeras

- Uppgifter kontrolleras och det som saknas inhämtas.
- Vidtar adekvata åtgärder med anledning av anmälan.
- Kontrollera att adekvata förhållningsregler getts vid allmänfarlig sjukdom.
- Information till kommunernas MHN, länsstyrelsen och länsveterinären ges enligt överenskommelse.
- Statistik rörande anmälningspliktiga sjukdomar sammanställs och analyseras, internt och externt.
- Samverka med regionens verksamheter för att förbättra anmälningarna.
- Följa kvalitetsmarkörer som led i kvalitetskontroll av Smittskyddsenhetens handläggning.

6 § Att bevaka att de som bär på en smittsam sjukdom får det stöd eller den vård som påkallas av sjukdomen eller smittrisen.

2.9. Bevakning av stöd som planeras enligt Sml

- Fortlöpande göra bedömningar av laboratorie- och kliniska anmälningar och vid behov kontakta behandlande läkare och laboratorium och annan relevant enhet eller person.
- Att remittering till relevant instans sker.
- Att relevant information och stöd ges till individer.
- Att relevant information och stöd ges till vård och äldreomsorg och andra verksamheter.

Smittskyddsläkaren

7 § Att följa att vårdgivare vidtar de åtgärder som krävs för att förebygga smittspridning.

2.10. Uppföljning av vårdgivares åtgärder för att förebygga smittspridning som planeras

- Fortlöpande sammanställa och analysera inkomna smittskyddsanmälningar.
- Följa och analysera följsamhet till allmänna vaccinationsprogram.
- Följa användningen av vaccinationsjournal i regionen.
- Följa och stödja arbetet med rapporter från infektionsverktyget och swebar.
- Följa verksamheternas arbete med att förebygga smittspridning i vården genom samverkan med vårdhygien och andra.
- Följa att socialstyrelsens krav om god hygien i vården uppfylls av vårdgivare.
- Uppföljning och återkoppling av följsamhet till aktuella vaccinationsprogram.

8 § Att fortlöpande följa smittskyddsläget i området.

2.11. Aktiviteter som planeras för att följa smittskyddsläget

- Fortlöpande sammanställa och analysera inkomna smittskyddsanmälningar och vidta åtgärder vid behov.
- Sammanställa och presentera statistik om anmälda sjukdomar minst årligen och vid behov.
- Återkoppling till vårdenheter om anmälda sjukdomar.
- Fortsätta samarbetet med sjukvårdsrådgivningen för snabb upptäckt av utbrott.
- Arbeta för att skapa samverkan med dricksvattenproducenterna i länet vad gäller förebyggande åtgärder för att undvika smitta via dricksvatten.

2.12. Myndighetsutövning

Anmälan med stöd av Smittskyddslagen kap 4 § 4 och kap 3 § 5-6, (befarad smittspridning, brott mot förhållningsregler eller att man inte låter undersöka sig)

Anmälan enligt 4 kap 4 § SmL och 4 kap 7 § SmL

Målsättning inför 2023 är att 90 % av alla fall ska uppnå rättelse.

Anmälan enligt 3 kap 5 § - 6 § SmL

Målsättning inför 2023 är att 80 % av alla fall ska uppnå rättelse.

Smittskyddsläkaren

2.13. Kvalitetsmarkörer för smittskyddsläkarverksamheten

Målsättning

Myndighets tillgänglighet

Tillgänglighet på telefon 016-10 35 85   Tillgänglig under kontorstid

Tillgänglighet via e-post   Svar inom 4 arbetsdagar

Myndighetsutövning

SmL 4:4 ärenden   90 % rättelse

SmL 3:5 och 3:6 ärenden   80 % rättelse

SmL 4:7 ärenden   90 % rättelse

Anmälningsskyldiga sjuk – uppföljning/utredning

Tid från laboratorieanmälan till klinisk
anmälan (markör för kvalitet av
rapportering till Smittskyddsläkare)

klamydia	≤ 14 dagar
EHEC	≤ 2 dagar
MRSA	≤ 5 dagar

Spårade partners per fall av klamydia
(markör för kvalitet av smittspårning)

Minst 2,7 partners per fall i
regionen

Vaccinationstäckning

Vaccination av barn via BVC   >95 % täckning i nationella
programmet

Vaccination av barn via skolhälsovården   >95 % täckning i nationella
programmet

Influensavaccination av
ålderspensionärer   Minst 60 % täckning

Rådgivning och utbildning

Antal utbildningsinsatser på förskolor   >10 tillfällen

Smittskyddsläkaren

3. HIV/STI Samordnare

Titel: Samordnare för sexuell hälsa och rättigheter, hiv och STI i Region Sörmland

3.1. Rättsliga grunder för /hiv samordnare:

Rättsliga grunder för arbetet med hiv/STI samordning anges i följande lag.

Smittskyddslagen 2:3 § 1 Regionen, och under regionen smittskyddsläkaren, ska se till att allmänheten har tillgång till den information och de råd som behövs för att var och en ska kunna skydda sig mot smitta som kan hota liv eller hälsa.

Samt

Smittskyddslagen 6:2 § 1 smittskyddsläkarens uppgifter ingår att

- p. 1. se till att allmänheten har tillgång till den information som behövs för att var och en skall kunna skydda sig mot smittsamma sjukdomar,*
- p. 2. ge råd och anvisningar om smittskyddsåtgärder för grupper som är särskilt utsatta för smittrisk.*

3.2. Samverkan/nätverk/samordning:

3.2.1 Internt

- Delta vid Folkhälsomyndighetens kontaktpersons- och dialogdagar, vår och höst.
- Delta vid Folkhälsomyndighetens dialogdagar kring HBT-arbete, vår och höst.
- Delta vid möten om befolkningsundersökningar i regionen.
- Samverka med UM genom deras verksamhetsutvecklare.
- Samordna och sammankalla Länsgruppen för sexualitet och hälsa.
- Samverka med kontaktpersoner i Länsgruppen för sexualitet och hälsa.
- Samverka med Kompetenscenter mot våld i nära relation.
- Samverka med asylhälsan och hälsoinformatörer.
- Samverka med strateger kring hbt-frågor.
- Stärka det gemensamma strategiska arbetet kring SRHR, hiv och STI inom regionen genom en gemensam handlingsplan.
- Stärka intern samverkan mellan hiv/STI och sexuell hälsa och rättigheter genom möten mellan samordnare och smittskyddsköterska.
- Stärka samverkan med bidragshandläggare (antidiskrimineringsbidrag) i regionen.
- Stärka kontakten med nyckelpersoner på Folkhälsomyndigheten.
- Budgetavstämningar med verksamhetschef vt och ht.

Smittskyddsläkaren

3.2.2. Externt

- Delta i Sörmlands folkhälsonätverk anordnade träffar.
- Delta, planera och genomföra aktiviteter med Kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige.
- Arbeta med Regioner i samverkan kring utveckling och kvalitetssäkring av hbtqi-diplomeringen.
- Genomföra nätverksträffar för skolor i samlevnadsnätverket med inriktning på sexualitet, relationer och samtycke.
- Samverka med elevhälsan genom bl.a. kondombeställning, kondomworkshops, utbildningar mm.
- Samverka med leverantörer kring kondombeställning.
- Samverka med SKR utifrån tematiska områden och behov.
- Samverka med vårdcentraler för ökad kunskap om sexuell hälsa.
- Stärka samverkan med Länsstyrelsen Södermannalands län med inriktning på informationsgivning och kondomutdelning till nyanlända genom samhällskommunikatörer.
- Stärka samverkan med kommuner med inriktning på arbete med sexuell hälsa och rättigheter och hiv/STI.
- Stärka samverkan med MDU via bl.a. folkhälsovetenskapliga programmet (branschrådet), studentkåren i Eskilstuna och studentgruppen VISP.
- Stärka samarbetet med STI/hiv organisationer.
- Stärka samarbetet med organisationer och personer som arbetar med nyckelgrupper.

3.3. Nyhetsbrev och kampanjer:

- Informera om STI/hiv arbetet i Smittnytt
- Informera om sexuell hälsa och rättigheter, hiv och STI i nyhetsbrevet ”Hälsofrämjande skolutveckling 4 gånger per år. Inriktning är personal inom grund- och gymnasieskolan.
- Marknadsföra tjänsten: [Beställ hemtest för klamydia och gonorré i Sörmland - 1177](#) i regionen.
- Uppmärksamma Kärleksdagen (februari) på Mälardalens universitet.
- Uppmärksamma ”Klamydiamåndag” (september) på Mälardalens universitet.
- Uppmärksamma World Aids Day, 1/12 på Mälardalens universitet och i regionen.
- Uppmärksamma European Testing Week vt och ht.
- Samverka med strateger och Åklagarmyndigheten i en kampanj kring ”nya samtyckeslagen”.
- Delta på HFS-möten vt och ht.
- Delta i planeringen och genomförandet av Regionens medverkan vid lokala Pride evenemang.
- Öka informationsspridning om hiv via radio och skärmar på vårdcentraler.

3.4. Informationsspridning:

- Informera om utbildningar inom SRHR, hiv och STI på webben till intern och externa personer.

Smittskyddsläkaren

- Informera om hiv och sexuellt överförbara könssjukdomar (utifrån ett kliniskt perspektiv) på webben.
- Informera om SRHR, hiv och STI på webben.
- Informera om statsbidrag till organisationer på webben.
- Informera om relevant material inom sexuell hälsa och rättigheter på webben.
- Förtydliga informationen om regionens arbete med SRHR, hiv och STI på webben.
- Tillgängliggöra information om kondomkunskap på webben.
- Upprätta en gemensam regional handlingsplan för SRHR, hiv och STI och sprida informationen.
- Fokusera på att lyfta upp nyckelgrupper som bl.a. elever i specialanpassade skolor, nyanlända/migranter, personer som har könsdysfori och personer som injicerar droger, i relevanta sammanhang.
- Utveckla och färdigställa digital smittspåringsutbildning och sprida information om den.

3.5. Fortbildning:

- Delta vid FSUM:s konferens vt.
- Delta på civilsamhällets konferenser/utbildningar med fokus på hiv/STI och sexuell hälsa.
- Grundutbildning i Proceedo.
- Grundutbildning webbredaktör för STI/hiv information.

3.6. Omvärldsbevakning:

- Omvärldsbevaka frågor kring SRHR, hiv/STI och sprida information till berörda.
- Genom information som fås av Folkhälsomyndigheten bidra till kunskapspridning i regionen.

3.7. Planering, genomförande, uppföljning och utvärdering:

- Insatser planeras och genomförs utifrån nulägesanalyser, behov, framförda önskemål och budget.
- Utbildningar/föreläsningar följs upp och utvärderas i huvudsak genom enkätundersökningar.
- Spridning av informationskampanjer/nyhetsbrev och information på webben kan uppskattas kvantitativt.
- De arbetsuppgifter som faller under hiv/STI samordning kommer i slutet på året följas upp i en verksamhetsberättelse.

Smittskyddsläkaren

4. Sektionen för vårdhygien

4.1. Bakgrund

Vårdrelaterade infektioner (VRI) är den vanligaste typ av vårdskada som drabbar patienter. Cirka 9 % av patienter inlagda på sjukhus har en VRI. Även patienter inom öppenvård och kommunala boenden får vårdrelaterade infektioner, dels i samband med vård och behandling inom kommunen, dels efter sjukhusvård.

Enligt 5 kap. 1 § i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL, SFS 2017:30) skall hälso- och sjukvårdsverksamhet vara av god hygienisk standard. God hygienisk standard innebär enligt lagens förarbeten, och Socialstyrelsens rekommendation om vårdhygienisk kompetens, att verksamheten ska:

- övervaka VRI och vårdrelaterade smittor i syfte att förebygga dessa,
- ha tillgång till vårdhygienisk kompetens i form av
  - dels grundläggande kunskaper som tillämpas av all personal med patientnära arbete samt
  - dels en vårdhygienisk enhet med expertkunskaper på området,
- ha utrustning och lokaler som svarar mot behoven för god vårdhygien
- vara planerad och organiserad så att VRI och vårdrelaterade smittor i största möjliga utsträckning begränsas.

Socialstyrelsens föreskrift SOSF 2015:10 om basala hygien ska betraktas som ytterligare en uttolkning av vad som krävs av hälso- och sjukvårdsverksamheter för att uppfylla HSL:s krav på en god hygienisk standard och som ett krav från Socialstyrelsen på vissa former av kommunal omsorg.

Den ökande förekomsten av spridningsbenägna sjukdomar och mikroorganismer, som covid-19, calicivirus, MRSA, VRE, ESBL-producerande bakterier och ESBL_{CARBA} och *Cl. difficile*, stärker behovet av konkret arbete för att förebygga smittspridning. God hygienisk standard i vårdens alla komplexa processer, t.ex. genom noggrann och korrekt rengöring och desinfektion av ytor, material, apparatur och hjälpmedel är väsentliga faktorer för att förhindra smittspridning i vården.

4.2. Syfte

Syftet med verksamheten vid en vårdhygienisk enhet är att som experter inom vårdhygienens område stödja hälso- och sjukvård, kommunalt finansierad äldreomsorg och omsorg enligt LSS, i arbetet med att uppfylla kraven på en god hygienisk standard, det vill säga ytterst motverka uppkomsten av VRI och vårdrelaterade smittor.

4.3. Metod

Socialstyrelsens rekommendation om vårdhygienisk kompetens anger att den vårdhygieniska enheten ska arbeta genom att bedriva:

Smittskyddsläkaren

- Undervisning
- Rådgivning
- Epidemiologisk övervakning
- Övrigt stöd till verksamheterna

4.4. Mandat

Vårdhygieniska enheter är rådgivande. Grunden för den vårdhygieniska rådgivningen är god kvalitet och god hygienisk standard som det uttrycks i författningar, standarder samt vetenskap och beprövad erfarenhet.

4.5. Bemanning

Sektionen är bemannad med en specialist i vårdhygien, 2,5 hygiensjuksköterskor verksamma mot regional hälso- och sjukvård samt 1,5 hygiensjuksköterskor verksamma mot kommunal vård och omsorg.

4.6. Kompetensutveckling

Det vårdhygieniska området är kunskapsintensivt, vilket förutsätter att medarbetarna fortlöpande har möjlighet till förkovran och till att följa utvecklingen inom området. Detta sker genom eget informationssökande i medicinsk litteratur, författningar, myndigheters publikationer och standarder. Medarbetarna deltar i möten arrangerade av Svensk Förening för Vårdhygien med underavdelningar och nätverk, Svenska Hygienläkarföreningen, samt deltagande i nätverk och sammankomster arrangerade av vårdhygieniska nätverk (sexklöversamarbetet) och myndigheter. Medarbetarna förutsätt med tiden ta magisterexamen i smittskydd och vårdhygien. Förutsättning för detta är att arbetsgivaren kan avsätta tid för utbildningen.

4.7. Målgrupp

Sektionen för vårdhygien vänder sig till samtliga ledningsnivåer och personal inom den regionfinansierade hälso- och sjukhusvården, tandvården och dem som slutit avtal om vårdhygienisk konsultverksamhet: Södermanlands nio kommuner för den äldreomsorg och omsorg enligt LSS de finansierar. Hit hör även lokalvårdspersonal, transportpersonal och vårdnära service samt andra personalgrupper som arbetar i lokaler där patienter/brukare/boende vårdas och vistas.

Smittskyddsläkaren

4.8. Mål och aktiviteter

4.8.1. Undervisning

Mål: Bidra till den vårdhygieniska kompetensen, inom de regionalt respektive kommunalt finansierade verksamheterna, genom undervisning.

- Erbjudna grundutbildning i vårdhygien årligen riktad till chefer och andra personalgrupper inom sjukhusvård, primärvård och äldreomsorg. Kurstillfällena hålls som webbutbildningar eller vid behov med deltagare fysiskt närvarande.
- Anordna eftermiddagar (ca:1- 1½ timme per tillfälle) för vårdenhetschefer, där de har möjlighet att bjuda med sina hygienombud, upp till fem gånger per år, för att förmedla vårdhygieniska aktualiteter och uppdateringar av grundutbildningen.
- Medverka i regionens framtagande av obligatorisk utbildning i basal hygien i kompetensportalen.
- Delta i introduktionsdag och annan undervisning för AT-läkare.
- Erbjudna enhetsundervisning t.ex. när förekomst av smitta eller annat vårdhygieniskt problem på en enhet ger anledning till det eller när en enhet önskar utbildning i vårdhygieniskt ämne.
- Delta i utbildning inom vårdhygien av ”trainee” sjuksköterskor.
- Delta i utbildning inom vårdhygien av sjuksköterskestudenter på Mälardalens universitet under termin 2 eller annan aktuell termin.

4.8.2. Rådgivning

Mål: Driva den centrala övervakningen av VRI i regionen, inklusive central analys av data samt stödja verksamheterna i deras analys och användning av data i förbättringsarbetet för minskad VRI-förekomst.

- I samverkan med STRAMA driva förvaltningsgruppen för Infektionverket.
- Samordna PPM-VRI i regionen och stödja verksamheterna i utförandet av mätningarna.
- Verka för att regionen använder befintliga övervakningsdata i VRI-förebyggande syfte.
- Stödja verksamheterna i deras egen övervakning av VRI.
- Verka för kommunernas deltagande i HALT och stödja dem i användandet av övervakningsdata i VRI-förebyggande syfte.

Mål: Samordna regionens hygienuppföljning gentemot vårdenheterna.

- Ge råd om uppföljningsenkätens utformning och om materialet för enheternas förbättringsarbete.
- Svara på frågor och stödja verksamheterna i förbättringsarbetet.
- Ta del av de sammanställningar som regionen gör av uppföljningen.

Smittskyddsläkaren

Mål: Vara tillgänglig under kontorstid för rådgivning i akuta och icke-akuta vårdhygieniska frågor.

- Man ska kunna få kontakt med sektionen samma arbetsdag via telefon.
- Man ska i normalfallet få svar på e-postförfrågningar inom en arbetsdag vid enklare frågor.

Mål: Ge förebyggande vårdhygieniska råd vid alla tillfällen av ny- eller ombyggnation samt vid ändrad verksamhet i vårdlokaler.

- Sektionen för vårdhygien arbetar för att ge vårdhygieniska råd i ett tidigt skede av planeringen av ny- och ombyggnation eller förändring av lokalanvändning.
- Sektionen deltar i enheten för samordnad lokalutvecklings programkontor.

Mål: Att aktivt gå ut till vårdenheter och göra hospiteringar för att uppmärksamma det som utgör god hygienisk standard och ge råd om förbättringar som kan behövas.

- Att under ”vanlig terminstid” utföra två hospiteringar per månad.
- Att följa upp och efterfråga konkreta effekter efter hospiteringen.
- Att årligen sammanställa efterföljelsen till råd givna vid hospiteringarna.

Mål: Ge råd om förebyggande åtgärder i samband med smittförande patient på vårdenheten eller boendet, utbrott eller annan problemsituation.

- Informera om de lokala riktlinjerna för handläggning av smittan.
- Vid behov genomföra riktade insatser.

Mål: Via hemsidan tillhandahålla vårdhygienisk information

- Råd om förebyggande av VRI.
- Riktlinjer för handläggning av fall med vanliga och vårdhygieniskt särskilt problematiska smittämnen.
- Länkar till externa informationskällor.

Mål: Medverka till att de lokala metoderna för vård och behandling är uppdaterade från vårdhygienisk synvinkel.

- Deltagande i vårdhandboksgruppen med vårdhygienisk rådgivning.

Mål: Bidra med förebyggande vårdhygienisk rådgivning i samband med upphandling av medicintekniska produkter och annan materiel.

- Delta i Varuförsörjningens verksamhet vid upphandlingar, med rådgivning så att kravspecifikationerna ska möjliggöra god hygien i vården. Kravspecifikationerna ska bland annat innehålla adekvata krav så att rengöring och desinfektion är möjlig.
- Ge råd angående upphandling till enskilda enheter för sådant som inte upphandlas centralt, men som huvudregel hänvisa till att man köper in det som upphandlats via Varuförsörjningen.

Smittskyddsläkaren

Mål: Ge råd angående rengöring och desinfektion, avfall, tvätt och vatten från vårdhygienisk synvinkel.

- Ge råd till såväl fastighetsdrift och förvaltning som till vårdverksamheterna om legionellaförebyggande åtgärder.
- Hjälpa till med tolkningen av miljöodlingar avseende *legionella*.
- Ge vårdenheter råd angående rengöring och desinfektion i egen regi såväl som köpta städtjänster.
- Ge vårdhygieniska råd och stöd till städ- tvätt- och avfallshanterande verksamheter, som riktar sig mot vårdverksamheterna.
- Delta i dialysenheternas vattenmöten.

Mål: Utbrott och andra akuta händelser av vårdhygienisk karaktär hanteras av berörd verksamhet i samarbete med sektionen för vårdhygien och vid behov smittskydd, mikrobiologiska laboratoriet och infektionskliniken.

- Berörd verksamhet får råd om hur man ska hantera eventuell smittspårning.
- Berörd verksamhet får råd om hur vidare smittspridning ska förebyggas, eventuellt efter hygienrund eller hospitering.
- Sektionen för vårdhygien följer upp och efterfrågar konkreta effekter av hygienrunder och hospiteringar.
- Sektionen för vårdhygien rekommenderar vid behov verksamheter att utföra risk-/händelseanalys vid vårdrelaterade infektioner. Sektionen bistår med expertkunskap vid analysen.

Mål: Sektionen för vårdhygiens kompetens och möjligheter till rådgivning är känd i länet.

- Genom hemsidan
- Genom information till ledningsstrukturer som verksamhetschefer och vårdenhetschefer, verksamhetsutvecklare, kvalitetssamordnare och övriga patientsäkerhetsenheter i region, kommun och privat driven hälso- och sjukvård och omsorg.
- Genom information till kommunernas MAS (Medicinskt ansvarig sjuksköterska).

4.8.3. Epidemiologisk övervakning

Mål: Ha överblick över VRI-förekomsten i regionen, i förebyggande syfte.

- Via Infektionsverket och PPM-VRI följa förekomsten av VRI och använda dessa data i undervisning och rådgivning till ledningsnivåer och verksamheter i regionen.

Smittskyddsläkaren

Mål: Ha överblick över vårdhygieniskt relevanta smittor i länet, via rapportering från SMI-net och via rapportering från Unilabs, i syfte att förebygga vidare spridning och utbrott.

- I samverkan med smittskydds-enheten följa förekomsten av utvalda anmälningspliktiga mikroorganismer t.ex. MRSA, VRE, ESBL-bildande bakterier, ESBL_{CARBA}, *Legionella* och andra problematiska mikroorganismer.
- Med ledning av rapportering från mikrobiologiska laboratoriet (Unilabs) följa förekomsten av problematiska mikroorganismer som *Cl. difficile*, calicivirus, influensa och RSV.
- Delta och ge råd vid epidemigruppsmöten i samband med utbrott av t.ex. calicivirus.

4.8.4. Övrigt stöd till verksamheterna

Mål: I syfte att stödja verksamheterna har sektionen för vårdhygien ett nära samarbete med andra relevanta aktörer inom länet. Exempelvis:

- Smittskydds-enheten
- STRAMA
- Mikrobiologiska laboratoriet (Unilabs AB)
- Infektionskliniken
- Företagshälsovård

Mål: I syfte att stödja verksamheterna ingår sektionen för vårdhygien i nätverk och har kontakter nationellt och regionalt för kunskapsinhämtning och samverkan i det vårdhygieniska arbetet.

- Folkhälsomyndigheten
- Svensk Förening för Vårdhygien
- Svenska Hygienläkarföreningen
- Sexklöversamarbetet
- Socialstyrelsen
- Inera
- SKR